

## CV



**Bjørnar Alterskjær**

Partner

E-mail: [bjornar.alterskjar@kluge.no](mailto:bjornar.alterskjar@kluge.no)

### UTDANNING

---

2008 - 2010	MBA, Vlerick Leuven Gent Business School
2001	LL.M Humboldt-Universität zu Berlin
2000	Cand. jur.

### ARBEIDSERFARING

---

2016	Partner i Kluge Advokatfirma AS
2011 - 2015	Partner i ALT advokatfirma AS
2008 - 2010	Visedirektør/fungerende direktør i juridisk avdeling, EFTAs overvåkningsorgan (ESA)
2004 - 2008	Senior Officer/Officer i juridisk avdeling, ESA
2001 - 2004	Rådgiver/førstekonsulent i Nærings- og handelsdepartementet (Avdeling for næringsregulering og skipsfart) og Fornyingsdepartementet (Konkurransopolitisk avdeling)

### KOMPETANSEOMRÅDER

---

Alterskjær har bred erfaring fra arbeid med EØS-rett, og har jobbet med fagområdet i over 15 år. Han har i en årrekke vært rangert i den prestisjetunge Chambers Europe-kåringen innen både anskaffelsesrett og konkurranserett (inklusive statsstøtterett). I rankingen for 2014 heter det: "Up-and-coming Bjørnar Alterskjær of ALT Advokatfirma "has amazing reserves of energy and a strong legal mind," say clients. "He finds solutions and is really knowledgeable about all the ins and outs," sources note. He handles state aid matters and also advises on public procurement issues."

Alterskjær har omfattende prosedyrerfaring for EU- og EFTA-domstolen. Han har de siste to årene hatt tre saker for EFTA-domstolen, og har samlet sett 29 saker for EU- og EFTA-domstolen. Han har videre bistått i en rekke saker for ESA de senere årene, både på privat og offentlig side.

Alterskjær har arbeidet i juridisk avdeling i EFTAs overvåkningsorgan (ESA) i over seks år. Fra 2008 var han visedirektør i avdelingen og han fungerte også i en lengre periode som direktør. Etter denne tiden i ESA har Alterskjær svært god kjennskap til prosedyrene og de materielle reglene i EØS-avtalen. Alterskjær var i en årrekke hovedansvarlig for statsstøtterett, anskaffelsesrett og konkurranserett i juridisk avdeling i ESA, og var i denne sammenheng involvert i svært mange av sakene som ble håndtert av overvåkningsorganet fra 2004 til og med 2010.

I tillegg til juridisk utdanning fra Universitetet i Oslo, har Alterskjær studert ved Humboldt-universitetet i Berlin. Her skrev han blant annet masteroppgave om tredjepartsadgang til strømmettet (Der Zugang Dritter zu den Netzwerke nach der EG-Stromrichtlinie – Mit Blick auf das norwegische Genehmigungsverfahren für den Auslandshandel mit Strom). Hovedvekten av masterprogrammet gjaldt tysk og europeisk konkurranserett, herunder reglene om konkurranseregler mellom foretak, statsstøtteregler og reglene om offentlige anskaffelser.

Alterskjær har i løpet av over 15 år opparbeidet seg betydelig teoretisk og praktisk erfaring. Han har jobbet med problemstillingene både fra norske myndigheters side og fra ESAs side, og han har håndtert tunge støtte- og anskaffelsessaker for EU-domstolen. Han regnes som en av de fremste statsstøtteekspertene i Norge.

Alterskjær har også en Master i Business Administration (MBA) fra Vlerick Leuven Gent Business School, hvor blant annet international business law var ett av temaene. Skolen anses som en av de beste MBA-programmene i Europa.

I Kluge har Alterskjær bistått en rekke selskaper, organisasjoner, departementer, fylkeskommuner og kommuner i anskaffelsesrettslige, statsstøtterettslige og kontraktsrettslige spørsmål.

#### **NÆRMERE OM ALTERSKJÆRS STATSSTØTTERETTSLIGE ERFARING**

---

Alterskjær var i en årrekke hovedansvarlig for statsstøtterett i juridisk avdeling i ESA. Gjennom sitt mangeårige virke i ESA har Alterskjær opparbeidet seg en omfattende og helhetlig erfaring med gjennomgang av innkommende statsstøttenotifikasjoner og gruppeunntaksmeldinger, en erfaring som er vanskelig å opparbeide andre steder enn i nettopp ESA. Dette arbeidet har gitt Alterskjær en unik kompetanse på hva som kreves for at ulike nasjonale ordninger kan godkjennes av overvåkningsorganet som forenelig med støtteregeverket.

Ved siden av å være dypt involvert i saksbehandlingen av statsstøttesaker i ESA, har Alterskjær omfattende prosedyrerfaring for EFTA- og EU-domstolen. Han har representert ESA i 26 saker for disse domstolene innen de fleste EØS-rettslige områder, hvilket gjør at han er blant de norske privatpraktiserende advokater som har absolutt størst erfaring på dette området. En rekke av de sakene Alterskjær håndterte for domstolene omhandlet statsstøtterettslige spørsmål.

Samlet sett har Alterskjær i løpet av over femten år som praktiserende jurist og advokat opparbeidet seg betydelig teoretisk og praktisk erfaring med reglene om offentlig støtte. Han regnes som en av de fremste statsstøtteekspertene i Norge. Alterskjær har bistått en rekke selskaper, organisasjoner, departementer, fylkeskommuner og kommuner i statsstøtterettslige spørsmål blant annet med utforming av støtteordninger, rådgivning om tilpasning av støtteordninger til regelverket, utforming av notifikasjoner og gruppeunntaksmeldinger. Videre har han bistått i en lang rekke klagesaker for ESA.

#### **NÆRMERE OM ALTERSKJÆRS KONKURRANSERETTSLIGE KOMPETANSE**

---

Alterskjær var i flere år hovedansvarlig for fagfeltene konkurranse og statsstøtte i juridisk avdeling i ESA. Alterskjær har vært involvert i en rekke konkurranse- og statsstøttesaker de senere årene. Flere av konkurransesakene omhandlet anvendelsen av disse reglene på transportområdet. Han er vant med raskt å sette seg inn i nytt faktum og gi innspill og råd, samt å vurdere prosessrisiko.

Han var for øvrig høringsoffiser i konkurransesaker i ESA.

Alterskjær har også studert ved Humboldt-universitetet i Berlin. Her skrev han blant annet masteroppgave om tredjepartsadgang til strømmettet. Hovedvekten av masterprogrammet var på tysk og europeisk konkurranserett.

### **NÆRMERE OM ALTERSKJÆRS ANSKAFFELSESRETTLIGE KOMPETANSE**

I perioden 2001 til 2004 jobbet Alterskjær med offentlige anskaffelser og statsstøtte i Nærings- og handelsdepartementet og i Konkurransopolitisk avdeling i Fornyings- og administrasjonsdepartementet. Arbeidet besto hovedsakelig i å sørge for nasjonal etterlevelse av EØS-avtalens regler og å representere norske myndigheter overfor EFTAs overvåkningsorgan (ESA) i forbindelse med saker som var til behandling. Arbeidet med offentlige anskaffelser besto blant annet av utarbeidelse av tolkningsuttalelser, håndtering av enkeltsaker samt bistand til seksjonens generelle lovgivningsarbeid og utarbeidelse av veiledere. Flere av sakene berørte skjæringspunktet mellom statsstøtteregele og anskaffelsesreglene.

Alterskjær var videre i flere år hovedansvarlig for fagfeltet offentlige anskaffelser i juridisk avdeling i ESA. Hovedoppgavene besto i å foreta juridiske vurderinger i klagesaker for ESA eller saker opprettet av eget tiltak. Spørsmål tilknyttet rettslige skritt for brudd på anskaffelsesreglene stod her sentralt. Sakene berørte et bredt spekter av anskaffelsesrettslige problemstillinger.

Av større saker for EU-domstolen hvor Alterskjær var prosessfullmektig kan sak C-91/08 Wall, (tjenestekonsesjoner, anskaffelser, kontraktsrett, krav til terminering av ulovlig inngåtte avtaler) og sak C-337/06 Bayerischer Rundfunk and Others (anskaffelser) nevnes.

Alterskjær jobber daglig med anskaffelsesrettslige problemstillinger, og har svært god erfaring med å bistå kunder i alle faser av anskaffelsesprosesser.

### **ALMINNELIG EØS-RETT**

Alterskjær har bred erfaring med så å si alle sider av EØS-retten. Han har vært visedirektør i juridisk avdeling i EFTAs overvåkningsorgan (ESA) og var også i en lengre periode fungerende direktør for avdelingen. Etter over seks år i ESA har Alterskjær svært god kjennskap til EØS-avtalen. Han har omfattende prosedyrerfaring for EFTA- og EU-domstolen og har representert ESA i 26 saker for domstolene innen de fleste EØS-rettslige områder.

I tillegg til områdene som er særskilt nevnt ovenfor har Alterskjær jobbet mye med fri bevegelse av varer, tjenester, arbeidskraft og kapital, samt innen etableringsrett, arbeidsrett, transportrett og finansielle tjenester. Listen av saker for EFTA-domstolen illustrerer bredden i EØS-rettslig erfaring.

### **Foredrag**

Alterskjær er en hyppig brukt foredragsholder. Han har blant annet holdt flere foredrag under kurs i regi av Juristenes utdanningscenter (JUS), og han var en av foredragsholderne på ALT advokatfirmas (nå Kluges) heldagsseminar om statsstøtte. Han har holdt en rekke foredrag som omhandler kommuners og fylkeskommuners forhold til EØS-avtalen.

### **Øvrig**

Alterskjær har for øvrig omfattende erfaring med prosesser for norske og internasjonale forvaltningsorganer, herunder departementer, KOFA, ESA og EU-kommisjonen.

## RELEVANT PROSEDYREERFARING

---

### Saker for EU-domstolen:

C-124/10 P	European Commission v Électricité de France (EDF) (statsstøtte, skattefritak, markedsinvestorprinsippet)
C-72/09	Établissements Rimbaud (fri bevegelighet av kapital)
C-515/08	Santos Palhota and Others (fri bevegelighet av tjenester, utstasjonering av arbeidstakere, offentlige krav)
C-91/08	Wall, (tjenestekonsesjoner, anskaffelser, kontraktsrett, krav til terminering av ulovlig inngåtte avtaler)
C-1/09	CELF, en liquidation, and ministre de la Culture and de la Communication, (statsstøtte, tilbakebetaling)
C-222/07	UTECA (statsstøtte, fri bevegelighet av tjenester)
C-384/07	Wienstrom, (statsstøtte)
C-199/06	CELF and ministre de la Culture and de la Communication, (statsstøtte)
C-341/05	Laval un Partneri (fri bevegelighet av tjenester, utstasjonering av arbeidstakere)
C-337/06	Bayerischer Rundfunk and Others (anskaffelser)

### Saker for EFTA-domstolen:

Case E-9/04	The Bankers' and Securities Dealers' Association of Iceland v EFTA Surveillance Authority (statsstøtte)
Case E-9/04	COSTS - European Banking Federation v EFTA Surveillance Authority (statsstøtte)
Case E-2/05	EFTA Surveillance Authority v The Republic of Iceland (statsstøtte)
Case E-5/07	Private Barnehagers Landsforbund v EFTA Surveillance Authority (statsstøtte)
Case E-8/07	Celina Nguyen v Staten v/Justis- og politidepartementet (erstatningsrett, offentliges ansvar)
Case E-1/09	EFTA Surveillance Authority v The Principality of Liechtenstein (etableringsrett, bostedskrav)
Case E-2/09	EFTA Surveillance Authority v The Republic of Iceland (flysikkerhet)
Case E-3/09	EFTA Surveillance Authority v The Principality of Liechtenstein (forsikringsrett, finansielle tjenester)
Case E-4/09	Inconsult Anstalt v Finanzmarktaufsicht (forsikringsrett, finansielle tjenester, internettbaserte tjenester)
Case E-5/09	EFTA Surveillance Authority v The Republic of Iceland (forsikringsrett, finansielle tjenester)
Case E-6/09	Magasin- og Ukepresseforeningen v EFTA Surveillance Authority (statsstøtte)
Case E-7/09	EFTA Surveillance Authority v The Principality of Liechtenstein (selskapsrett, fusjoner)
Case E-3/10	EFTA Surveillance Authority v The Republic of Iceland (tilsyn med kredittinstitusjoner, forsikringselskaper og investeringselskaper)
Case E-1/10	Periscopus AS v Oslo Børs ASA and Erik Must AS (selskapsrett, overtakelse av selskaper, prising av aksjer)
E-4/6/7-10	The Principality of Liechtenstein, REASSUR Aktiengesellschaft and Swisscom RE Aktiengesellschaft v EFTA Surveillance Authority (joined cases) (statsstøtte)
Case E-14/10	Konkurrenten.no AS v EFTA Surveillance Authority (prosessfullmektig frem til 1. januar 2011 og deltok således ikke på den avsluttende høringen i saken) (statsstøtte)
Case E-10/14	Enes Deveci and Others v Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden (virksomhetsoverdragelse)

Case E-23/14 Kimek Offshore AS v EFTA Surveillance Authority (statsstøtte)  
Case E-23/14 INT Kimek Offshore AS v EFTA Surveillance Authority (statsstøtte – tolkningssak I etterkant av E-23/14)

## PUBLIKASJONER

---

### Bøker:

Alterskjær har sammen med Robert Lund, Erling Hjelmeng og Thomas Nordby forfattet boka *Statsstøtte – EØS-avtalens regler om offentlig støtte*. Boka behandler nær sagt alle sider av statsstøtteren: Statsstøtteforbudet, unntakshjemler, prosedyrer og tilbakebetalingsreglene.

### Artikler:

Alterskjær skrev i 2007 artikkelen *Interpretation of the Altmark Conditions: Case C-451/03, Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*. Artikkelen ble publisert i *European State Aid Law Quarterly* og omhandler tolkningen av de såkalte Altmark-vilkårene for kompensasjon for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

Alterskjær skrev sammen med Lund en artikkel om EFTA-domstolens dom i saken *Konkurrenten.no AS v EFTA Surveillance Authority* som omhandler Oslo kommunes støtte til kollektivtransport. Artikkelen ble publisert i *State Aid Law Quarterly* (EStAL 4/2012).

Sammen med Niels Fenger har Alterskjær skrevet artikkelen *EØS-rettens betydning for norsk forvaltningsrett* i *Jussens Venner* nr. 3/2006.

På oppdrag for Kommunal- og moderniseringsdepartementet skrev vi i 2013 rapporten *Kommunal virksomhet i lys av EØS-avtalens statsstøtteregler – aktiviteter som er omfattet av statsstøttereglene, sentrale problemstillinger og forebyggende tiltak*. Rapporten finnes her: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/aktuelt/nyheter/2014/ny-kunnskap-om-kommunen-i-markedet.html?id=749549>

## SPRÅK

---

Norsk, Engelsk, Tysk